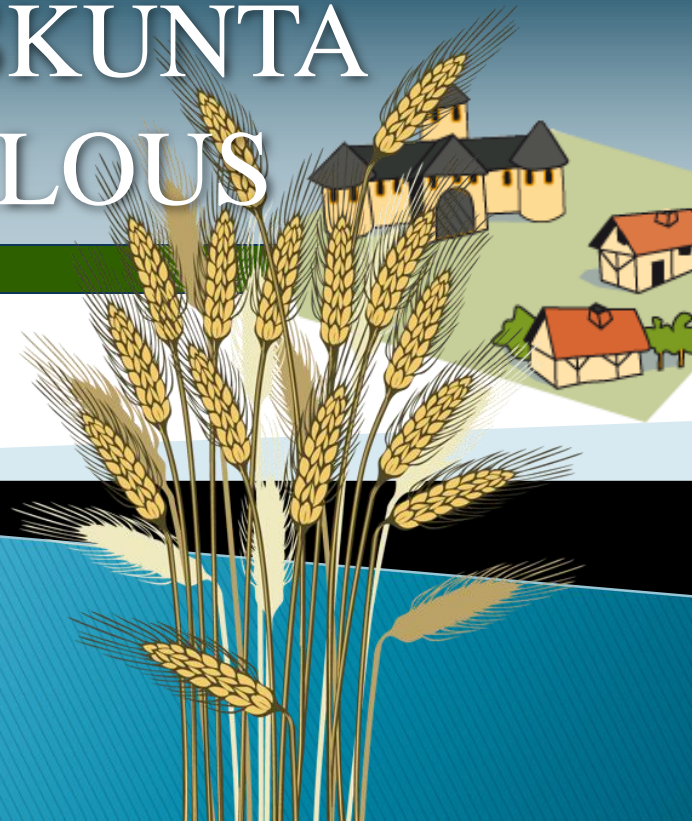
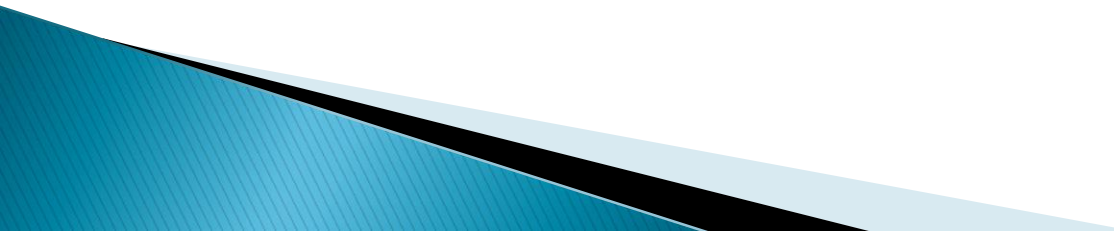

KESKIAJAN FEODAALIIYHTEISKUNTA JA KARTANOTALOUS

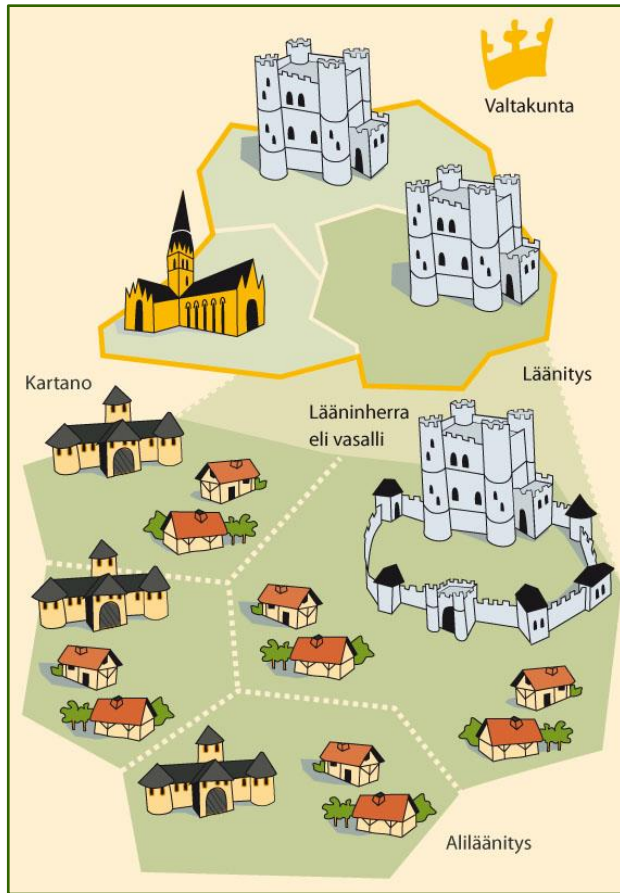

Feodalismi

- ▶ lat. *feudum* = läänitys
- ▶ Keskiajalle tyypillinen sotilaallinen, taloudellinen ja hallinnollinen järjestelmä.
- ▶ Feodaalisessa järjestelmässä lääninherra tarjosi vasallilleen suojelua ja apua palveluksia vastaan hänelle maa-alueen eli läänityksen.
- ▶ Vasalli tarjosi lääninherralle vastapalveluksena tavallisesti sotilaallista apua.
- ▶ Vasalli hallinnoi itsenäisesti lääninään ja sen alueella asuvia ihmisiä.
- ▶ Vasallit saattoivat hankkia itselleen ns. alavasalleja, jolloin feodalistinen järjestelmä monimutkaistui.

- Feodaalisen järjestelmän vakiintuminen vähensi kuninkaiden valtaa.
 - Feodalismi oli vahvimmillaan Euroopassa 900–1400-lukujen aikana.
 - Feodalismi heikkeni 1500-luvulla, kun valtiovalta kehittyi ja kuninkaanvalta kasvoi siirtomaatalouden rikastuttaessa valtioita ja vahvistaessa porvaristoa.
 - Lopullisesti feodaalinen järjestelmä romahti uudella ajalla 1600- ja 1700-luvuilla talonpoikien vapautumisen ja porvarissäädyn nousun myötä.
 - Feodaalinen järjestelmä on tullut tunnetuksi myös Kiinassa ja Japanissa.
-

Kartanotalous ja maatalousyhteiskunta

- Keskiajan kylät muodostuivat usein lääninherrojen kartanoiden ympärille
- Lääninherrat johtivat alueen taloutta
- Pyrittiin omavaraisuuteen

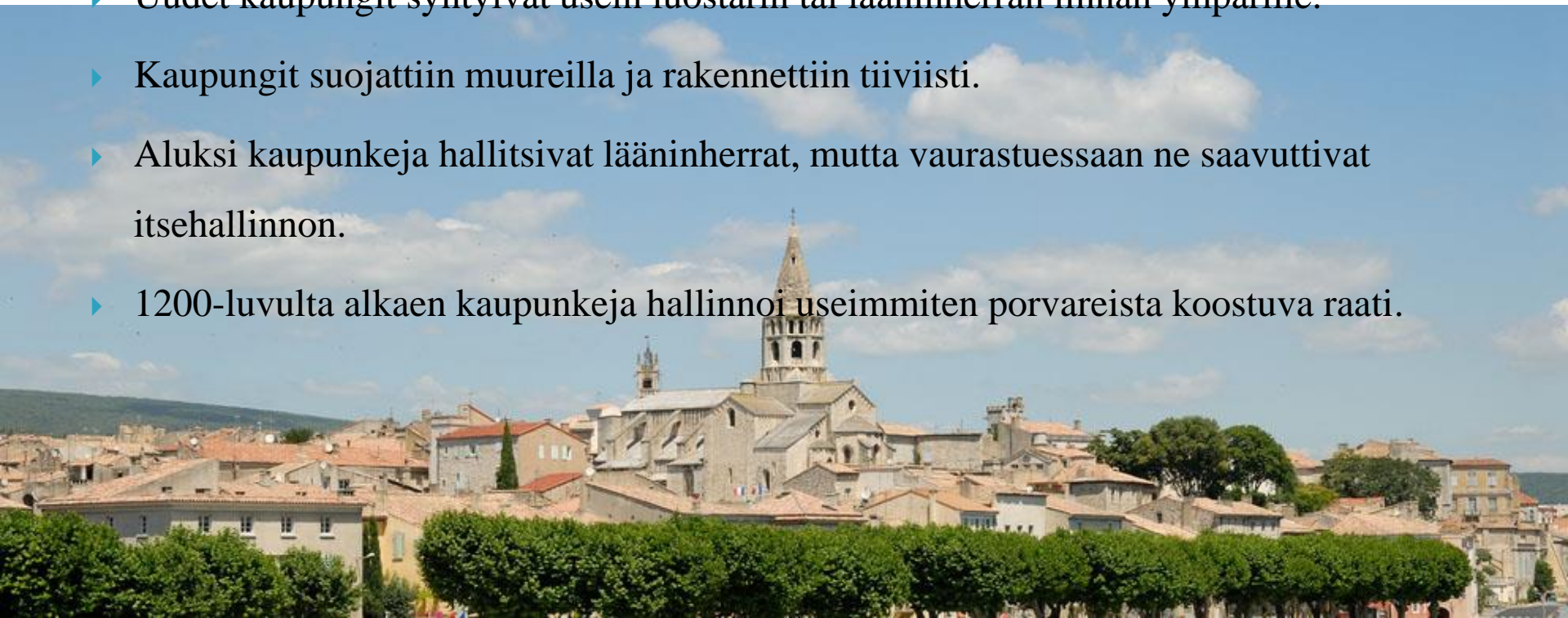
Sarkajako

- Sarkajako = keskiajalla vallinnut maankäyttöjärjestelmä, joka perustui yhteisomistukseen. Jokainen kylän talonpoika sai sarkoja kaikista kylän omistamista pelto- tai niittyalueista. Sarkojen määrä ja koko vaihtelivat vuosittain.

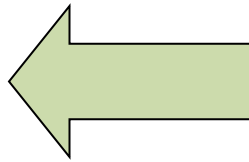
Keskiajan kaupunki

- ▶ Rooman hajoamisen jälkeen kaupungit taantuivat ja monet autioituivat rauniokaupungeiksi.
- ▶ Kaupungit alkoivat vahvistua ja kasvaa 1000-luvulla. Syynä tähän olivat olojen vakiintuminen, vaurastuminen, maatalouden elpyminen sekä väestönkasvu.
- ▶ Uudet kaupungit syntyivät usein luostarin tai lääninherran linnan ympärille.
- ▶ Kaupungit suojattiin muureilla ja rakennettiin tiiviisti.
- ▶ Aluksi kaupunkeja hallitsivat lääninherrat, mutta vaurastuessaan ne saavuttivat itsehallinnon.
- ▶ 1200-luvulta alkaen kaupunkeja hallinnoi useimmiten porvareista koostuva raati.

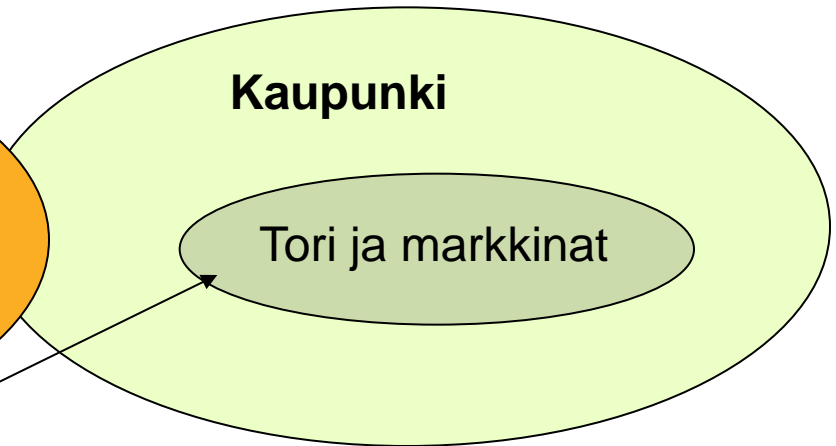
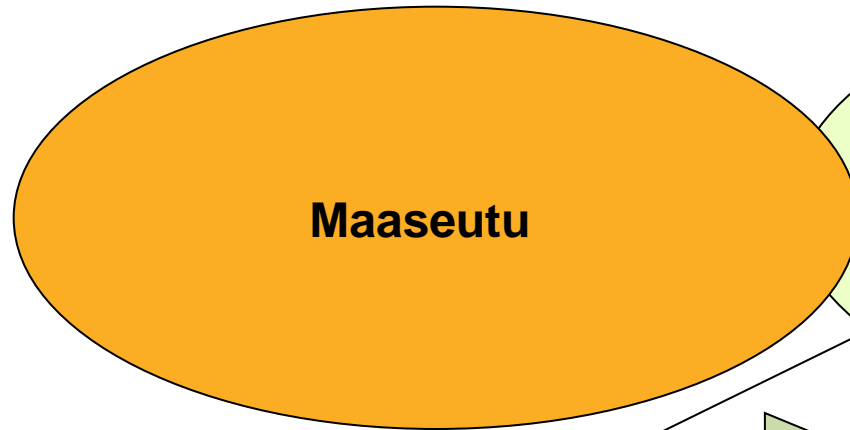

Keskiajan kaupungin ja maaseudun välinen suhde

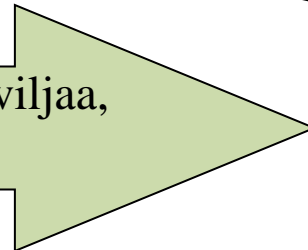
Yhteistyö!

Kaupunki tarjosi maaseudun väestölle suojaa, ja sieltä saattoi ostaa käsityötuotteita, kuten työkaluja, aseita jne.

Maaseudulta tuli kaupunkiin ylijäämäviljaa, maataloustuotteita ja väestöä.

Ruokahuolto!